

## OTVORENA PITANJA U PRIMJENI ZAKONA O POMORSKOM DOBRU I MORSKIM LUKAMA S OSVRTOM NA PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA

Mr. sc. ŽELJKO MIŠIĆ  
v.d. ravnatelj Lučke uprave  
Splitsko-dalmatinske županije  
Vukovarska 1, 21000 Split

UDK 34.04  
347.2  
Stručni članak  
Primljeno: 08.02.2005.  
Prihvaćeno za tisak: 13.04.2005.

*Pomorsko dobro u Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama ("Narodne novine", broj 158/03) određeno je kao u ranije važećem Pomorskom zakoniku.*

*Za određivanje granice pomorskog dobra na obali i u lukama posebne namjene pojavljuju se dvojbe i pitanja na koja se daju različiti odgovori. No u lukama otvorenim za javni promet to je prilično jasno određeno pa su dvojbe i pitanja skora isključena. Zakonom je izričito navedeno da morska obala uključuje i dio kopna nastao nasipavanjem, u dijelu koji služi iskorištavanju mora. Radi unošenja određene preciznosti predlažemo da se pitanje nasipa uredi slično odredbama Zakona o gradnji, odnosno da se pomorskim dobrom smatraju nasipi nastali nakon 15. veljače 1968. godine.*

*Smatramo da je u Zakonu načinjen propust u tome što se u postupku utvrđivanja granice pomorskog dobra nije zadržao institut Uredbe o granici pomorskog dobra (koju donosi Vlada Republike Hrvatske a uz prethodno pozitivno mišljenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.*

*Mišljenja smo da bi prilikom izradbe detaljnih planova uređenja prostora na stručnu raspravu trebalo pozivati predstavnike Povjerenstva za granice pomorskog dobra i tražiti njihova mišljenja, odnosno očitovanja o tome da li predloženi planovi zadovoljavaju kriterije za utvrđivanje granice pomorskog dobra.*

*Postupke dodjele koncesija na pomorskom dobru treba vezati uz donošenje rješenja o upisu pomorskog dobra u katastarske knjige, a potom raditi na sređivanju zemljišnih knjiga i evidenciji pomorskog dobra. Naknadu za koncesije poradi posebne uporabe pomorskog dobra u simboličnom iznosu držimo neprimjerenom i jer se u tim slučajevima radi o određenoj vrsti gospodarske djelatnosti. Prihode od koncesija koje u okviru svojih nadležnosti donose županije valjalo bi zadržati na razini župa-*

*nija kako bi se mogla realizirati njihova funkcija izvanrednog upravljanja pomorskim dobrom. Odredbe Zakona o mogućnostima dodjele koncesije za posebnu upotrebu fizičkim osobama u svrhu gradnje rive do najviše 12 metara četvornih valja ukinuti. Kako bi se uveo određeni stupanj sigurnosti za koncesionare predložimo uvođenje u Zakon instituta produljenja koncesije nakon isteka njezina roka korištenja. Potrebno je ukinuti i odredbe Zakona koje omogućavaju županijskim skupštinama prenošenje ovlasti za davanja koncesija općinama i gradovima.*

*Uredbu o razvrstaju luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene treba uskladiti s Pravilnikom o razvrstaju i kategorizaciji luka nautičkog turizma. Spomenutu Uredbu treba izmijeniti na način da se kapacitet luka kada se radi o lukama županijskog značaja limitira na 250 vezova u moru. Posebno ističemo bezrazložno ograničenje kapaciteta športskih luka županijskog značaja na 200 vezova u moru.*

*Odredbe Zakona koje omogućavaju podnošenje zahtjeva od strane gradskih ili općinskih vijeća radi osnivanja više lučkih uprava na razini županija treba ukinuti, odnosno radi upravljanja, gradnje i korištenja luka otvorenih za javni promet (lokalnog i županijskog značaja) predvidjeti osnivanje jedne lučke uprave.*

***Ključne riječi:*** pomorsko dobro, granica pomorskog dobra na obali, granica lučkog područja, morska luka posebne namjene, morska luka otvorena za javni promet, lučka uprava

## **1. POMORSKO DOBRO – OPĆENITO**

Pomorsko dobro je opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, ima njezinu osobitu zaštitu, a upotrebljava se i koristi pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom. To je definicija pomorskog dobra određena u članku 3. st. 1. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (“Narodne novine”, broj 158/2003).

Sadržaj spomenute definicije pomorskog dobra odgovara definiciji pomorskog dobra iz ranije važećega (u tom dijelu) Pomorskog zakonika (“Narodne novine”, broj 17/94, 74/94 i 43/96). Osim tog Zakonika problematiku pomorskog dobra regulirali su ranije važeći: Zakon o morskim lukama (“Narodne novine”, broj 108/95, 6/96 i 137/99), Zakon o morskom ribarstvu (“Narodne novine”, broj 46/97) te veći broj podzakonskih akata.

Prema odredbi stavka 2. čl. 3. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama:

“Pomorsko dobro čine unutarnje morske vode i teritorijalno more, njihovo dno i podzemlje te dio kopna koji je po svojoj prirodi namijenjen općoj upotrebi ili je pro-

glašen takvim, kao i sve što je s tim dijelom kopna trajno spojeno na površini ili ispod nje”.

Stavkom 3. čl.3. Zakona određeno je da se dijelom kopna smatra morska obala, luke, nasipi, sprudovi, hridi, grebeni, plaže, ušća rijeka koje se izljevaju u more, kanali spojeni s morem te u moru i morskom podzemlju živa i neživa prirodna bogatstva.

## 2. GRANICA POMORSKOG DOBRA NA MORSKOJ OBALI

Za određivanje područja morske obale koje se smatra pomorskim dobrom pojavljuje se niz dvojbi i pitanja na koja se daju i različiti odgovori. Valja kazati da je i za lučko područje luka posebne namjene ova dilema sada otvorena jer je postupak utvrđivanja granice lučkog područja za te luke uređen na isti način. U lukama otvorenim za javni promet to je prilično jasno određeno pa su dvojbe i pitanja skoro isključena.

Što je o tome rečeno u Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama ?

Člankom 4. st. 1. Zakona određeno je da se morska obala proteže od crte srednjih viših visokih voda mora i obuhvaća pojas kopna koji je ograničen crtom do koje dopiru valovi za vrijeme nevremena.

Dalje se navodi da je to i onaj dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeni služi korištenju mora za pomorski promet i morski ribolov te za druge svrhe koje su u svezi s korištenjem mora, a koji je širok najmanje šest metara mjereći od crte vodoravno udaljene od crte srednjih viših visokih voda.

Zakon je dalje izrijekom naveo da morska obala uključuje i dio kopna nastao nasipavanjem, u dijelu koji služi iskorištavanju mora.

Ni odredbama Pomorskog zakonika nije precizno uređeno pitanje nasipa nastalih u prošlosti. Važeći Zakon također to područje ne regulira u potpunosti. No sada se restriktivnije određuje nasip koji čini morsku obalu i to na način da se pomorskim dobrom smatra onaj dio “koji služi iskorištavanju mora”.

Smatram da bi trebalo u ovo područje unijeti određenu preciznost a predlažem da to bude slično odredbama Zakona o gradnji (“Narodne novine”, broj 175/03 i 100/04).

U članku 119. stavak 1. tog Zakona je određeno da se građevine izgrađene bez građevne dozvole do 15. veljače 1968. smatraju kao građevine izgrađene sa građevnom dozvolom.

Stoga predlažemo da se pomorskim dobrom smatra svaki nasip koji je nastao nasipavanjem morske obale nakon 15. veljače 1968. godine jer bi se tako nasipi nastali do

tog dana smatrali legalnom gradnjom i tretirali kao ostali dijelovi kopnene obalne površine.

### **3. ODREĐIVANJE GRANICE POMORSKOG DOBRA**

Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama nije potpuno regulirao postupak utvrđivanja granice pomorskog dobra.

Člankom čl. 14. stavak 1. tog Zakona određeno je da granicu pomorskog dobra utvrđuje Povjerenstvo za granice Ministarstva - na prijedlog županijskog povjerenstva za granice.

Stavkom 4. čl. 14. Zakona određeno je da se za svaku županiju osniva posebno povjerenstvo za izradbu prijedloga granice pomorskog dobra.

Stavkom 7. čl. 14. Zakona određeno je da postupak, kriterije za utvrđivanje granice pomorskog dobra i sastav županijskog povjerenstva za granice propisuje Vlada Republike Hrvatske, koja je donijela Uredbu o postupku utvrđivanja granice pomorskog dobra ("Narodne novine", broj 8/04).

U odnosu na Pomorski zakonik, ovim Zakonom je detaljnije uređen postupak utvrđivanja granice pomorskog dobra, odnosno taj postupak je preciziran spomenutom Uredbom.

Ukidanjem ovlaštenja Vlade Republike Hrvatske za donošenjem Uredbe o granici pomorskog dobra, naravno, uz pozitivno mišljenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i davanjem ovlasti Povjerenstvu za granice Ministarstva za utvrđivanje granice pomorskog dobra dobilo se na skraćivanju postupka s jedne strane. A s druge strane je ovako ozbiljnu materiju stavilo na nižu hijerarhijsku razinu rješavanja te smanjilo donošenje kvalitetnih odluka.

Prema članku 50. stavka 6. Pomorskog zakonika na mišljenje Povjerenstva za granice pomorskog dobra Ministarstvo je pribavljalo pozitivno mišljenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (ranije pravobraniteljstva).

Ovo mišljenje nije bilo obvezujuće jer se radilo samo o mišljenju a ne o suglasnosti. No ta mišljenja su respektirana od strane županijskih povjerenstava i Ministarstva zato što su u prethodnom postupku do donošenja Uredbe o granici pomorskog dobra argumentirano ukazivala na kvalitetu prijedloga granice pomorskog dobra. Naravno, da su bila zastupljena i negativna mišljenja a kojima nije bila svrha otezanje postupka već njegovo kvalitetno odrađivanje.

Radi toga smatramo da je u ovome Zakonu načinjen propust što se u postupku utvrđivanja granice pomorskog dobra nije zadržala razina donošenja Uredbe o granici od strane Vlade Republike Hrvatske uz ishođenje pozitivnog mišljenja Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (kao uvjeta za utvrđivanje granice) pa predlažemo da se taj propust ispravi kroz njegovu izmjenu i dopunu.

#### **4. PROSTORNO UREĐENJE I ODREĐIVANJE GRANICE POMORSKOG DOBRA**

Zakonom o prostornom uređenju ("Narodne novine", broj 30/94,68/98,61/00, 32/02. i 100/04) određeni su osnovni ciljevi prostornog uređenja.

Odredbom članka 1. tog Zakona propisano je da se prostornim uređenjem osigurava gospodarenje, zaštita i upravljanje prostorom Republike Hrvatske kao osobito vrijednim i ograničenim nacionalnim dobrom. Očito je da se prostornim uređenjem dotiče i pitanje pomorskog dobra a što uključuje njegovu zaštitu i iskorištavanje. Naravno, prostorno uređenje i prostorni planovi su (kao jedan od instrumenata gospodarenja prostorom) pomoćni kriterij kod određivanja granice pomorskog dobra.

Prostorni planovi daju elemente za utvrđivanje granice pomorskog dobra kada se granica temelji na funkcionalnom principu, odnosno kada se njeno utvrđenje veže za planiranu namjenu prostora. Tako je primjerice stavkom 3. točka. 1. članka 3. Uredbe o postupku utvrđivanja granice pomorskog dobra određeno da je Povjerenstvo prilikom predlaganja granice pomorskog dobra dužno uvažiti i kriterij po kojemu granica pomorskog dobra obuhvaća prostor koji služi korištenju mora za pomorski promet i morski ribolov, te za druge svrhe koje su u svezi sa korištenjem mora - sukladno dokumentima prostornog uređenja (npr. plaže, luke i sl., kao funkcionalni princip).

Člankom 13. Zakona o prostornom uređenju utvrđeni su osnovni dokumenti prostornog uređenja :

- strategija i program prostornog uređenja Države,
- prostorni plan županije i Grada Zagreba,
- prostorni plan područja posebnih obilježja,
- prostorni plan uređenja općine i grada,
- generalni urbanistički plan,
- urbanistički plan uređenja,
- detaljni plan uređenja.

Za utvrđivanje granice pomorskog dobra Strategija i Program prostornog uređenja Države nisu značajni jer oni nemaju neke važnije elemente za utvrđivanje granice pomorskog dobra. Županijski prostorni planovi bi mogli s obzirom na razinu njihove razrade dati određene smjernice za određivanje granice pomorskog dobra. Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije je unio bitnu zaštitnu komponentu u prostoru određenjem obvezne izradbe urbanističkih planova uređenja za sve zahvate koji graniče sa pomorskim dobrom i ostale zahvate u širini od 100 metara zračne linije od linije zakonom definirane kao pomorsko dobro izvan izgrađenih dijelova naselja, te prostora koji obuhvaća pomorsko dobro i pripadajući prostor mora; čl. 249. st. 2. točka 5. Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije ("Službeni glasnik Split-

sko-dalmatinske županije”, broj 1/03). Ova zaštitna komponenta u prostoru kroz planove nižeg reda daje priliku da se u tom pojasu učinkovito zaštiti prostor u cjelini, a svakako i dio tog prostora koji se utvrdi pomorskim dobrom.

Imajući u vidu mjerilo i razinu razrade svakako bi trebalo prilikom utvrđivanja granice pomorskog dobra koristiti elemente iz prostornih planova općina i gradova te generalnih urbanističkih planova.

Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora (“Narodne novine”, broj 128/04).

Člankom 1.st.1. ustanovljava se da se tom Uredbom određuju uvjeti i mjere za uređenje zaštićenog obalnog područja mora u svrhu njegove zaštite, svrhovitog, održivog i gospodarski učinkovitog korištenja. Ta je Uredba značajan doprinos zaštiti morske obale (kao dijela pomorskog dobra) od neodgovarajuće izgradnje i neodgovarajućeg oblika korištenja. Njezinim donošenjem stvorene su obveze koje prostorni planeri moraju poštivati prilikom izradbe detaljnih planova uređenja prostora a time se konačno stalo na kraj praksi da se prostornim planovima predviđa izgradnja koja nije primjerena funkciji pomorskog dobra.

Svakako da je detaljni plan uređenja s obzirom na njegovu razinu razrade određivanja namjene prostora vrlo koristan za utvrđivanje granice pomorskog dobra. Postoje razmišljanja da bi se prilikom izradbe detaljnog plana uređenja trebala istodobno utvrditi granica pomorskog dobra.

Mišljenja smo kako bi trebalo težiti tome da se prilikom izradbe detaljnoga plana na stručnu raspravu pozove i predstavnik Povjerenstva za granice pomorskog dobra te da se od povjerenstva traži mišljenje o tome da li predloženi plan zadovoljava kriterije za utvrđivanje granice pomorskog dobra. Ovim nastojanjima bi se izbjegla mogućnost da se u prostoru pomorskog dobra planira izgradnja, odnosno korištenje prostora koje se ne bi moglo realizirati.

## **5. KONCESIJA NA POMORSKOM DOBRU**

Prema odredbi članka 7. st. 4. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama koncesija na pomorskom dobru može se dati nakon što je utvrđena granica pomorskog dobra i provedena u zemljišnim knjigama.

Ova zakonska odredba je vjerojatno imala plemeniti cilj - sređivanje zemljišno-knjižnog stanja na području pomorskog dobra. No, ta plemenita namjera nije svrhovita u našim uvjetima. Notorna je činjenica da katastarsko stanje nije ažurno i ne prati još uvijek stanje na terenu a naročito ne kada se radi o upisima u zemljišne knjige. Stoga je doslovnom primjenom ove odredbe zapravo onemogućena i provedba sustava dodjele koncesija na pomorskom dobru.

Sukladno navedenome smatramo kako je potrebno izvršiti izmjenu te zakonske odredbe a postupak za dodjelu koncesija vezati uz donošenje rješenja o upisu pomorskog dobra u katastar, potom raditi na sređivanju zemljišnih knjiga i evidencije pomorskog dobra. No, jasno je da je to dugotrajan proces. Ipak to ne bi smio biti razlog za zaustavljanje primjene Zakona.

Koncesija u Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama je određena kao pravo kojim se dio pomorskog dobra djelomično ili potpuno isključuje iz opće upotrebe i daje na posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje pravnim osobama i fizičkim osobama registriranim za obavljanje obrta.

U kategoriju posebne upotrebe pomorskog dobra u čl. 19. st. 2. Zakona navedena je gradnja na pomorskom dobru građevina i drugih objekata infrastrukture (ceste, pruge, kanalizacijska, energetska, telefonska mreža i sl.), građevine i drugi objekti za potrebe obrane, unutarnjih poslova, regulacije rijeka i drugih sličnih infrastrukturnih objekata.

Istaknuli bismo ovdje članak 28. st. 3. Zakona koji govori o naknadi za koncesije dane poradi posebne upotrebe pomorskog dobra iz čl. 19. Zakona a gdje se određuje koncesijska naknada u simboličnom iznosu.

Određivanje naknade za spomenute koncesije u simboličnom iznosu držimo neprimjerenima jer se u ovim slučajevima radi o određenoj vrsti gospodarske djelatnosti. S obzirom na tržišne uvjete poslovanja valjalo bi razmisliti i o restriktivnijem nabrajanju infrastrukturnih objekata na koje se primjenjuje institut koncesija za posebnu upotrebu. Na primjer, pripadaju li u tu vrstu koncesija na pomorskome dobru; polaganje telefonske, energetske mreže i sl.?!

Naknade za koncesije na pomorskom dobru prema odredbi čl. 13. stavak 1. Zakona uplaćuju se u korist:

- jedna trećina u državni proračun,
- druga trećina u proračune županija,
- treća trećina u proračune gradova ili općina.

Ova raspodjela koncesijske naknade unijela je dosta problema; prije svega u načinu njezina naplaćivanja. Osim toga tu se javlja problem kako će županije ispunjavati svoju zakonsku obvezu o izvanrednom upravljanju pomorskim dobrom (sanacija pomorskog dobra izvan luka nastala uslijed izvanrednih događaja, izradba prijedloga granica pomorskog dobra i njezina provedba) koje zahtjeva dosta velika financijska sredstva. Za općine i gradove je to jednostavnije jer osim trećine prihoda od koncesija njima pripada čitav prihod od koncesijskih odobrenja. Ovdje valja pripomenuti kako su općine i gradovi nadležni za redovito upravljanje pomorskim dobrom, odnosno za vođenje brige o pomorskome dobru u općoj uporabi.

Mišljenja smo da bi valjalo izmijeniti ovu odredbu Zakona na način da se na razini županija zadrži prihod od koncesija jer bi se s tim prihodom mogla i realizirati njezina funkcija izvanrednog upravljanja pomorskim dobrom.

Potrebno je spomenuti i odredbu čl. 19. st. 5. Zakona koja govori o koncesiji za posebnu upotrebu fizičkim osobama u svrhu gradnje rive do najviše 12 m četvornih pristupne površine za privez brodica, a kojom se ne ograničava opća upotreba i ne služi za obavljanje gospodarske djelatnosti, a dodjeljuje je općinsko/gradsko vijeće uz suglasnost nadležne lučke kapetanije.

Ovo je očito pogodovanje bespravnoj gradnji i korištenju pomorskog dobra pa je potrebno što prije izvršiti brisanje ove odredbe iz Zakona.

U članku 21. Zakona navodi se da županijska skupština može na prijedlog županijskog poglavarstva a na zahtjev grada/općine ovlaštenje za davanje koncesija na području grada/općine povjeriti gradu/općini.

Svrha ove odredbe je zapravo relativiziranje postojećih nadležnosti postavljenih u Zakonu a dijelom i unošenje pravne nesigurnosti.

Stoga smatramo kako je poželjno da se ta odredba ukloni iz Zakona.

U članku 22. Zakona predviđena je iznimna mogućnost produženja roka korištenja koncesije na zahtjev ovlaštenika koncesije a uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske na rok od 30 godina ako nove investicije to gospodarski opravdavaju i ako nastupi viša sila.

Kako bi se uveo određeni stupanj sigurnosti za koncesionare, naravno pod određenim uvjetima, svakako bi trebalo u Zakon uvesti institut mogućnosti produljenja koncesije nakon isteka njezina roka korištenja.

## **6. LUKE POSEBNE NAMJENE**

U članku 42. st. 2. Zakona navedeno je da se prema djelatnostima koje se obavljaju u lukama posebne namjene te luke dijele na:

- vojne,
- luke nautičkog turizma,
- industrijske luke,
- brodogradilišne luke,
- sportske, ribarske, i druge luke slične namjene.

Stavkom 3. tog članka Zakona određeno je da se prema značaju za Republiku Hrvatsku luke posebne namjene dijele na:

- luke od značaja za Republiku Hrvatsku,
- luke županijskog značaja.

Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o razvrstaju luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene (“Narodne novine”, broj 107/04).

Članak 2. Uredbe glasi:

“ Za potrebe ove Uredbe pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:



1. Sidrište je posebno obilježen morski akvatorij koji omogućuje sigurno sidrenje plovnih objekata i koji može biti opremljen opremom za sidrenje plovnih objekata a čiji smještaj je objavljen u službenim pomorskim publikacijama.

2. Privezište je dio obale izgrađen za privremeni privez plovnih objekata, izvan lučkog područja, s najviše 10 vezova".

Prema odredbi čl. 5. Pravilnika o razvrstaju i kategorizaciji luka nautičkog turizma ("Narodne novine", broj 142/99, 47/00, 121/00. i 45/01) sidrište je dio vodenog prostora pogodan za sidrenje plovnih objekata u uvali zaštićenoj od nevremena.

Člankom 6. tog Pravilnika određeno je kako je privezište dio vodenog prostora i dio obale, uređen za pristajanje plovnih objekata i opremljen priveznim sustavom.

Iz navedenih odredbi Uredbe i Pravilnika proizlazi da se radi o očitoj neusklađenosti tih podzakonskih akata.

Što uzeti kao mjerodavno u praktičnoj primjeni?

Smatramo da je prilikom donošenja Uredbe trebalo sagledati posljedice njene neusklađenosti s tim Pravilnikom. Na taj problem smo ukazivali u vrijeme njenog pripremanja, ali naše sugestije nisu bile uvažene. Ostaje otvoreno pitanje - kako postupiti u postupcima dodjele koncesija za luke nautičkog turizma: sidrišta i privezišta?

Naše je mišljenje da se u konkretnim slučajevima trebaju primjenjivati odredbe Pravilnika te da je Uredbu potrebno uskladiti s njegovim odredbama.

U članku 12. stavak 1. alineja 1. Uredbe određeno je da su luke posebne namjene županijskog značaja:

- luke nautičkog turizma koje imaju kapacitet do 200 vezova u moru,
- sportske luke koje imaju kapacitet do 200 vezova u moru.

Ovom Uredbom za luke nautičkog turizma zadržano je rješenje što je postojalo u Odluci o razvrstaju luka posebne namjene ("Narodne novine", broj 38/96).

Smatramo da je zadržavanje statusa quo u ovom trenutku neprimjereno ako se govori o decentralizaciji državnih ovlasti. Prilikom rasprave o izradbi ove Uredbe predlagali smo da za luke županijskog značaja kapacitet bude do 250 vezova, ali to nije prihvaćeno uz obrazloženje da bi to zahtijevalo prekategoriizaciju postojećih luka.

Smatramo da to nije dovoljan razlog za zadržavanje postojećeg stanja i naš prijedlog držimo primjerenim za prihvaćanje.

Posebno ističemo bezrazložnost ograničavanja kapaciteta sportskih luka županijskog značaja na 200 vezova u moru.

Ova restriktivna mjera po prvi put je u našoj regulativi za sportske luke županijskog značaja uvela ograničenje od 200 vezova u moru. U raspravi prilikom donošenja Uredbe dali smo na taj prijedlog primjedbu. Tom prigodom kazano je da je primjedba umjerna i da se prihvaća, ali rezultat u objavljenom tekstu Uredbe je sasvim nešto drugo. Ustrajemo u našem prijedlogu i nadamo se da će se prilikom prve izmjene Uredbe to uvažiti jer što se postiže centralizacijom u upravljanju na razini sportskih luka?

## 7. LUČKE UPRAVE

Zakon o morskim lukama iz 1995. godine uveo je podjelu luka otvorenih za javni promet u tri kategorije prema veličini i značaju za Republiku Hrvatsku.

U članku 42. st. 1. toč. 1.-3. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama određeno je da se prema veličini i značaju za Republiku Hrvatsku, luke otvorene za javni promet dijele na:

1. luke osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku,
2. luke županijskog značaja,
3. luke lokalnog značaja.

S obzirom na pretežnu djelatnost i polazeći od mjerila za razvrstaj luka propisanih ovom Uredbom, luke otvorene za javni promet dijele se na putničke i teretne luke (čl. 7. stavak 1. Uredbe).

Za upravljanje, gradnju i korištenje luka otvorenih za javni promet koje su od (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku, osniva se lučka uprava.

Iz odredbe čl. 75. st. 1. Zakona proizlazi da se poradi upravljanja, gradnje i korištenja luka otvorenih za javni promet koje su od županijskog i lokalnog značaja za područje svake županije može osnovati više lučkih uprava na zahtjev općinskog ili gradskog vijeća, a u tome su slučaju podnositelji zahtjeva i suosnivači.

Stavkom 2. čl. 75. tog Zakona propisano je da je osnivač lučke uprave iz. stavka 1. županija, a odluku o njenom osnivanju donosi županijsko poglavarstvo.

Što se htjelo postići ovim člankom Zakona?

Ako je postojala namjera da se omogući osnivanje više lučkih uprava onda je za to bilo potrebno imati određenu argumentaciju. Naime, iz iskustava nekih županija na području kojih je osnovano više lučkih uprava to se pokazalo kao neracionalno rješenje - gospodarski neopravdano, a sve to onemogućava ispunjavanje osnovne funkcije lučkih uprava u smislu upravljanja, gradnje i korištenja luka otvorenih za javni promet.

Na području Splitsko-dalmatinske županije bilo je nekih inicijativa koje su kao povod imale upravo tu zakonsku odredbu. No, kada smo tražili dodatnu argumentaciju za takve inicijative - nije je bilo, ali je kao argument isticano postojanje te zakonske mogućnosti.

Sukladno navedenom, smatramo da je potrebno prilikom izmjene i dopune ovog Zakona izmijeniti i čl. 75. tako da se radi upravljanja, gradnje i korištenja luka otvorenih za javni promet lokalnog i županijskog značaja osniva jedna lučka uprava za područje županije.

## 8. ZAKLJUČAK

Nakon što je prošlo više od godinu dana od stupanja na snagu Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama smatramo da se pokazalo da on ima niz manjkavosti koje se reflektiraju u njegovoj primjeni te je potrebno poraditi na pripremi prijedloga za njegovu izmjenu i dopunu kako bi se postigli ciljevi koje ovaj Zakon sada ne ostvaruje:

Predlažemo izmjene i dopune kako slijedi:

1. Granicu pomorskog dobra na morskoj obali kada se radi o nasipima uskladiti sa posebnim propisima a prije svega sa Zakonom o gradnji.
2. U postupcima određivanja granice pomorskog dobra uvesti institut Uredbe o granici pomorskog dobra i njeno donošenje staviti u nadležnost Vlade Republike Hrvatske uz prethodno ishodište pozitivnog mišljenja Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.
3. U postupcima izradbe prostorno-planske dokumentacije na stručnu javnu raspravu (a prilikom donošenja ovih planova) pozivati predstavnike Povjerenstava za granice pomorskog dobra.
4. Ukinuti u Zakonu odredbe o koncesiji za posebnu upotrebu fizičkim osobama u svrhu gradnja rive do najviše 12 metara četvornih pristupne površine za privez brodice.
5. Prihod od koncesijskih naknada rasporediti na način da županije dobiju više od jedne trećine s obzirom na njihove obveze u izvanrednom upravljanju pomorskim dobrom.
6. Ukinuti odredbe u Zakonu koje daju mogućnost županijskim skupštinama da na prijedlog županijskih poglavarstava a na zahtjev općine/grada mogu prenijeti svoje ovlasti za davanje koncesije općini/gradu.
7. Unijeti u Zakon institut produljenja koncesije pod određenim uvjetima nakon isteka njezina roka korištenja.
8. Uredbu o razvrstaju luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene uskladiti s Pravilnikom o razvrstaju i kategorizaciji luka nautičkog turizma, a za luke posebne namjene - sportske luke županijskog značaja ukinuti ograničenje do 200 vezova u moru kako bi sve sportske luke bez obzira na broj vezova imale status luka županijskog značaja.
9. Ukinuti odredbe u Zakonu koje omogućavaju osnivanje više lučkih uprava u lukama otvorenim za javni promet županijskog i lokalnog značaja i predvidjeti osnivanje po jedne lučke uprave za područje svake županije.

*Summary:*

*UNRESOLVED QUESTIONS IN THE APPLICATION OF THE MARITIME DOMAIN AND SEAPORTS ACT WITH SUGGESTIONS FOR AMENDMENTS*

*In the maritime Domain and Seaports Act ("National Gazette" No. 158/03, hereinafter referred to as the "Act") maritime domain is regulated in the same way as in the Maritime Code which was earlier in force.*

*In the course of determining the boundaries of maritime domain on shore and in the ports for special purposes doubts and questions arise to which different answers are given. In the ports open for public traffic this is relatively clear and hence such doubts and ambiguities are almost excluded. The Act provides explicitly that the seashore includes also that part of the land which has been formed by dumping earth in the area intended for the exploitation of the sea. In order to obtain greater precision, we suggest that the question of dumping be regulated as in the Building Act, namely that the dumps deposited after 15<sup>th</sup> of February 1968 be considered as maritime domain.*

*In our opinion there is an omission in the Act because in the course of determining the boundaries of maritime domain the institute of the Decree on the boundaries of maritime domain has not be retained, which is brought by the Government of the Republic of Croatia with a previous positive opinion of the State Attorney of the Republic of Croatia.*

*We are of the opinion that during the settling up of detail space plans representatives of the Commission for the assessment of the boundaries of maritime domain should be invited to attend and to say whether the proposed plans satisfy the criteria for the establishment of the boundaries of maritime domain.*

*The granting of concessions on a maritime domain should be connected with the issuing of the decision on the entry of the maritime domain in the land register, and thereafter one should proceed to bring into order the land registers and records of maritime domains. We deem inadequate the compensation of a symbolic amount for concessions regarding a special use of maritime domain, because the concession in such cases is given for some economic activity. The revenues from concessions which are granted by counties in order that such financial means should be used by them for their tasks in the extraordinary administration of maritime domain. The provisions of the Act which foresee the granting to natural persons of a concession for special use of maritime domain for the purpose of constructing a seashore area of maximum 12 square metres should be abolished. In order that more certainty be given to concessionaires we suggest that the Act foresee the possibility of prolonging a concession after its termination. The provisions in the Act which enable the county assemblies to transfer to municipalities and towns the authorisation to grant concessions should also be abolished.*

*The Decree for the classification of ports into those which are open for public traffic and those for special purposes should be harmonized with the provision of the Regulation*

*for the classification and categorization of ports of nautical tourism. The above mentioned Decree should be altered in such a way that the ports of county significance be limited to those which contain 250 berths in the sea. We must specially underline the groundless limitation of the capacity of sporting ports of county significance of 200 berths in the sea.*

*The provisions of the Act which allow the town or municipality assemblies to apply for the setting up of many port authorities within one county should be abolished, and the establishment of only one port authority should be envisaged for the purpose of administration, construction and use of the ports open for public traffic (both of local and county significance).*

*Key words: maritime domain, boundary of maritime domain on shore, boundary of the port area, seaport for special purpose, seaport open for public traffic, port authority*